

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-02-2469/13
Sarajevo, 13.9.2013. godine

01,02-02-1

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

16.09.2013

01,02-02-1-43/13

B

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama
Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 62. sjednici održanoj 3.9.2013. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i elektroničku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

PRIJEDLOG

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, septembar 2013. godine

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2013. godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2013. godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07 i 8/10) u članu 1. iza stava (8) dodaju se novi st. (9) i (10) koji glase:

„(9) **Domaći arbitar** je lice koje je, na osnovu sporazuma o arbitraži, pozvano da donese pravno obavezujuću odluku u sporu koji mu podnesu stranke sporazuma i koje svoju dužnost vrši u skladu s odredbama o arbitraži u domaćem pravu stranke.

(10) **Strani arbitar** je lice koje je, na osnovu sporazuma o arbitraži, pozvano da donese pravno obavezujuću odluku u sporu koji mu podnesu stranke sporazuma, a koje svoju dužnost vrši u skladu s odredbama o arbitraži u domaćem pravu neke druge države.“

Iza stava (23) dodaju se novi st. (24) i (25) koji glase:

„(24) **Imovinska korist** je svako ekonomsko dobro koje je direktno ili indirektno proisteklo iz krivičnog djela, a sastoji se od bilo koje imovine.

(25) **Imovina** obuhvata imovinu svake vrste, bilo da se sastoji u stvarima ili pravima, bilo materijalnu ili nematerijalnu, pokretnu ili nepokretnu, te pravne dokumente ili instrumente kojima se dokazuje svojina ili interes u odnosu na takvu imovinu.“

Dosadašnji st. od (9) do (39) postaju st. od (11) do (43).

Član 2.

U članu 15. u stavu (1) dodaje se nova rečenica koja glasi:

“Zastarijevanje krivičnoga gonjenja za krivična djela trajnoga karaktera počinje teći momentom prestanka protupravnog stanja.”

Član 3.

U članu 42a. u stavu (1) riječ “može” zamjenjuje se riječju “će”.

Član 4.

Član 74. mijenja se i glasi:

**„Oduzimanje predmeta
Član 74.**

(1) Predmeti koji su na bilo koji način, u cjelini ili djelimično, upotrijebljeni ili su bili namijenjeni da budu upotrijebljeni za počinjenje krivičnog djela oduzet će se ako su vlasništvo počinitelja.

(2) Predmeti iz stava (1) ovog člana oduzet će se i kad nisu vlasništvo počinitelja, ali time se ne dira u prava trećih lica na naknadu štete od počinitelja.“

Član 5.

U članu 110. u stavu (1) iza riječi „korist“ dodaje se zarez i riječi: „prihod, profit ili drugu korist iz imovinske koristi”.

U stavu (2) riječ “korist” zamjenjuje se riječima: “imovinska korist, prihod, profit ili druga korist iz imovinske koristi”.

Član 6.

U članu 110a. iza stava (1) dodaje se stav (2) koji glasi:

“(2) U slučaju kada nisu ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti za oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnim djelom u krivičnom postupku, zahtjev za oduzimanje iste može se podnijeti u parničnom postupku.“

Član 7.

U članu 111. u stavu (1) riječi: „može se oduzeti“ zamjenjuju se riječima: „oduzet će se“.

U stavu (2) riječ „može“ zamjenjuje se riječju „će“.

U stavu (3) riječi: „mogu biti“ zamjenjuju se riječju „su“.

Član 8.

U članu 172. u stavu (1) tačka g) riječi: „upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njen život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe” se brišu.

Član 9.

U članu 173. u stavu (1) tačka e) riječi: „upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njen život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe” se brišu.

Član 10.

Član 186. mijenja se i glasi:

**„Međunarodna trgovina ljudima
Član 186.**

(1) Ko upotrebom sile ili prijetnjom upotrebe sile ili drugim oblicima prinude, otmicom, prevarom ili obmanom, zloupotrebom ovlaštenja ili utjecaja ili položaja bespomoćnosti ili davanjem ili primanjem isplata ili drugih koristi, kako bi privolio lice koje ima

kontrolu nad drugim licem, vrbuje, preveze, preda, sakrije ili primi lice u svrhu iskorištavanja tog lica u državi u kojoj to lice nema prebivalište ili čiji nije državljanin kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(2) Ko vrbuje, navodi, preveze, preda, sakrije ili primi lice koje nije navršilo 18 godina života u svrhu iskorištavanja prostitucijom ili drugim oblikom seksualnog iskorištavanja, prisilnim radom ili uslugama, ropstvom ili njemu sličnim odnosom, služenjem, odstranjivanjem dijelova ljudskog tijela ili u svrhu kakvog drugog iskorištavanja, u državi u kojoj to lice nema prebivalište ili čiji nije državljanin, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje deset godina.

(3) Ako je krivično djelo iz st. (1) i (2) ovog člana izvršilo službeno lice prilikom vršenja službene dužnosti, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje deset godina.

(4) Ko krivotvori, pribavi ili izda putnu ili ličnu ispravu ili koristi, zadržava, oduzima, mijenja, oštećuje, uništava putnu ili ličnu ispravu drugog lica u svrhu omogućavanja međunarodne trgovine ljudima kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od jedne do pet godina.

(5) Ko koristi usluge žrtve međunarodne trgovine ljudima kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.

(6) Ako je izvršenjem krivičnog djela iz st. (1) i (2) ovog člana prouzrokovano teže narušavanje zdravlja, teška tjelesna povreda ili smrt lica iz st. (1) i (2) ovog člana, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(7) Iskorištavanje u smislu stava (1) ovog člana podrazumijeva: prostituciju drugog lica ili druge oblike seksualnog iskorištavanja, prisilni rad ili usluge, ropstvo ili njemu sličan odnos, služenje, odstranjivanje dijelova ljudskog tijela ili kakvo drugo iskorištavanje.

(8) Predmeti, prijevozna sredstva i objekti upotrijebljeni za izvršenje djela će se oduzeti.

(9) Na postojanje krivičnog djela međunarodne trgovine ljudima bez utjecaja je okolnost da li je lice koje je žrtva međunarodne trgovine ljudima pristalo na iskorištavanje.

(10) Protiv žrtve međunarodne trgovine ljudima koja je bila prisiljena od počinitelja krivičnog djela učestvovati u izvršenju drugog krivičnog djela neće se voditi krivični postupak, ako je takvo njeno postupanje bilo neposredna posljedica njenog statusa žrtve međunarodne trgovine ljudima.“

Član 11.

Iza člana 186. dodaje se član 186a. koji glasi:

“Organizovana međunarodna trgovina ljudima
“Član 186a.

(1) Ko organizuje ili rukovodi grupom ili drugim udruženjem koje zajedničkim djelovanjem počini krivično djelo iz člana 186. ovog zakona (*Međunarodna trgovina ljudima*) kaznit će se kaznom zatvora od najmanje deset godina ili dugotrajnim zatvorom.

(2) Ko počini krivično djelo u okviru grupe ili drugog udruženja iz stava (1) ovog člana ili na drugi način pomaže grupu ili udruženje kaznit će se kaznom zatvora u trajanju najmanje deset godina.

(3) Na pripadnika organizovane grupe ili drugog udruženja iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 250. st. (4) i (5) ovog zakona (*Organizovani kriminal*).“

Član 12.

Član 187. mijenja se i glasi:

„Međunarodno navođenje na prostituciju
„Član 187.

(1) Ko radi zarade ili druge koristi navodi, podstiče ili namamljuje drugog na pružanje seksualnih usluga ili na drugi način omogući njegovu predaju drugome radi pružanja seksualnih usluga ili na bilo koji način učestvuje u organizovanju ili vođenju pružanja seksualnih usluga u državi u kojoj to lice nema prebivalište ili čiji nije državljanin, kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.

(2) Činjenica da se lice koje se navodi, podstiče ili namamljuje već bavilo prostitucijom ne utječe na postojanje krivičnog djela.“

Član 13.

Naziv člana 189a. mijenja se i glasi: “Organizovanje grupe ili udruženja za izvršenje krivičnog djela ‘krijumčarenje migranata’”.

Stav (1) mijenja se i glasi:

“(1) Ko organizuje grupu ili drugo udruženje za izvršenje krivičnog djela iz člana 189. ovog zakona (*Krijumčarenje ljudi*) kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.”

Član 14.

Član 190. mijenja se i glasi:

„Mučenje i drugi oblici surovog i nečovječnog postupanja
Član 190.

(1) Službeno lice u institucijama Bosne i Hercegovine ili bilo koje drugo lice koje djeluje u svojstvu službenog lica u institucijama Bosne i Hercegovine, po naredbi, na podsticaj ili s izričitim ili prešutnim pristankom službenog lica u institucijama Bosne i Hercegovine ili bilo kojeg drugog lica koje djeluje u svojstvu službenog lica u institucijama Bosne i Hercegovine, koje nanese drugome fizičku ili duševnu bol ili tešku fizičku ili duševnu patnju s ciljem da dobije od njega ili trećeg lica informaciju ili priznanje, ili s ciljem da se kazni za krivično djelo koje je počinio ili se sumnja da je počinio on ili treće lice, ili koje

ga zastrašuje ili prisiljava iz bilo kojeg drugog razloga zasnovanog na bilo kojoj vrsti diskriminacije, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje šest godina.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se i službeno lice u institucijama Bosne i Hercegovine ili bilo koje drugo lice koje djeluje u svojstvu službenog lica u institucijama Bosne i Hercegovine koje je naredilo ili podsticalo na počinjenje krivičnog djela ili dalo izričit pristanak ili znalo i prešutno se saglasilo s počinjenjem krivičnog djela iz stava (1) ovog člana.”

Član 15.

Iza člana 190. dodaje se član 190a. koji glasi:

“Prisilni nestanak Član 190a.

(1) Službeno lice u institucijama Bosne i Hercegovine ili bilo koje drugo lice koje djeluje u svojstvu službenog lica u institucijama Bosne i Hercegovine ili po naređenju ili na podsticaj ili s izričitim ili prešutnim pristankom službenog lica u institucijama Bosne i Hercegovine, koje drugo lice zatvori, drži zatvoreno ili ga na drugi način liši slobode kretanja i pri tome odbije da prizna da ga je lišilo slobode ili skriva informacije o sudbini ili lokaciji tog lica, stavljajući ga tako izvan zaštite zakona, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje osam godina.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se i službeno lice u institucijama Bosne i Hercegovine koje je naredilo ili podsticalo ili dalo izričit pristanak ili znalo i prešutno se saglasilo s počinjenjem krivičnog djela iz stava (1) ovog člana.

(3) Ko je kao pretpostavljeni znao ili je svjesno zanemario informaciju da je njemu podređeni počinitelj počinio krivično djelo iz stava (1) ovog člana ili da se nalazi pred počinjenjem krivičnog djela, a bio je odgovoran i imao kontrolu nad postupcima koji su se odnosili na počinjenje krivičnog djela iz stava (1) ovog člana, pa nije preduzeo sve potrebne i razumne mjere u njegovoj moći da spriječi ili onemogući izvršenje krivičnog djela iz stava (1) ovog člana ili da to pitanje preda državnim vlastima radi istrage i krivičnoga gonjenja, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje osam godina.

(4) Činjenica da je neko lice postupalo po naređenju vlade ili nekog njemu nadređenog lica ne oslobađa ga krivice, ali može utjecati na ublažavanje kazne ako sud smatra da to interesi pravičnosti zahtijevaju. Lice koje odbije izvršiti takvo naređenje neće biti kažnjeno.”

Član 16.

Član 202. mijenja se i glasi:

„Finansiranje terorističkih aktivnosti Član 202.

(1) Ko na bilo koji način, neposredno ili posredno, dadne, prikupi ili na drugi način osigura sredstva s ciljem njihove upotrebe ili znajući da će biti upotrijebljena, u cjelini ili djelimično, za izvršenje nekog od krivičnih djela iz čl. 191. (Uzimanje talaca), 192. (Ugrožavanje lica pod međunarodnom pravnom zaštitom), 194. (Neovlašteno pribavljanje ili raspolaganje nuklearnim materijalom), 194a. (Ugrožavanje nuklearnog objekta), 196. (Piratstvo), 197. (Otmica aviona ili broda ili zauzimanje fiksne platforme), 198. (Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe ili fiksni platformi), 199. (Uništenje i uklanjanje znakova koji služe sigurnosti zračnog saobraćaja), 200. (Zloupotreba telekomunikacionih znakova), 201. (Terorizam), 202a. (Javno podsticanje na terorističke aktivnosti), 202b. (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti), 202c. ovog zakona (Obuka za izvođenje terorističkih aktivnosti) ili svakog drugog krivičnog djela koje može prouzrokovati smrt ili težu tjelesnu povredu civila ili lica koje aktivno ne učestvuje u neprijateljstvima u oružanom sukobu, kada je svrha takvog djela, po njegovoj prirodi ili kontekstu, zastrašivanje stanovništva ili prisiljavanje organa vlasti Bosne i Hercegovine ili drugih vlasti ili međunarodne organizacije da nešto učini ili ne učini, bez obzira na to jesu li terorističke aktivnosti izvršene i jesu li sredstva korištena za izvršavanje terorističkih aktivnosti, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se ko na bilo koji način, neposredno ili posredno, dadne ili prikupi ili na drugi način osigura sredstva:

a) s ciljem da se ona, u potpunosti ili djelimično, upotrijebe u bilo koju svrhu od terorističkih organizacija ili pojedinačnih terorista ili

b) znajući da će, u potpunosti ili djelimično, biti upotrijebljena za izvršenje krivičnih djela iz stava (1) ovog člana od terorističkih organizacija ili pojedinačnih terorista.

(3) Prikupljena sredstva namijenjena za izvršenje ili nastala izvršenjem krivičnog djela iz stava (1) ovog člana bit će oduzeta.

(4) Sredstvima iz st. (1) i (2) ovog člana smatraju se sredstva svake vrste, bilo da se sastoje u stvarima ili pravima, bilo materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, bez obzira na to kako su stečena, te pravni dokumenti ili instrumenti u svakom obliku, uključujući i elektroničke ili digitalne, koji dokazuju vlasništvo ili pravo vlasništva nad imovinom, uključujući, ali ne ograničavajući se na bankarske kredite, putničke čekove, bankarske čekove, novčane naloge, udjele, vrijednosnice, obveznice, mjenice i kreditna pisma.”

Član 17.

U članu 209. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Ko novac i drugu imovinu za koju zna da je pribavljena počinjenjem krivičnog djela primi, zamijeni, drži, raspolaze njima, koristi u privrednom ili drugom poslovanju, vrši konverziju ili prijenos istog, ili na drugi način prikrije ili pokuša prikriti njihovu prirodu, izvor, lokaciju, raspolaganje, kretanje, vlasništvo ili drugo pravo, a takve radnje su preduzete u inozemstvu ili na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine ili na teritoriji dvaju entiteta ili na teritoriji jednog entiteta i Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine ili ako su takav novac i imovinska korist pribavljeni počinjenjem krivičnog djela koje je propisano krivičnim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine, kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od jedne do osam godina.”

U stavu (2) riječ „imovina“ zamjenjuje se riječima: „imovinska korist“.

Stav (5) mijenja se i glasi:

„(5) Novac, imovinska korist, prihod, profit ili druga korist iz imovinske koristi ostvarene krivičnim djelom iz st. (1) do (4) ovog člana će se oduzeti.“

Iza stava (5) dodaje se stav (6) koji glasi:

„(6) Znanje, namjera ili svrha kao elementi radnje krivičnog djela iz stava (1) ovog člana mogu se cijeliti na osnovu objektivnih činjeničnih okolnosti.“

Član 18.

U članu 217. u st. (1), (2) i (3) iza riječi „službenika“ dodaju se riječi: „ili domaćeg ili međunarodnog arbitra“.

Član 19.

U članu 218. u st. (1), (2) i (3) iza riječi „službenika“ dodaju se riječi: „ili domaćeg ili međunarodnog arbitra“.

Član 20.

Član 219. mijenja se i glasi:

„Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem
Član 219.

(1) Ko posredno ili neposredno zahtijeva ili zaprimi ili prihvati nagradu ili kakvu drugu korist ili obećanje nagrade ili kakve druge koristi, za sebe ili drugoga, da korištenjem svog stvarnog ili pretpostavljenog službenog ili društvenog ili utjecajnog položaja ili drugog statusa posreduje da službeno ili odgovorno lice u institucijama Bosne i Hercegovine ili strano službeno lice ili međunarodni službenik ili domaći ili strani arbitar izvrši ili ne izvrši službenu ili drugu radnju kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko posreduje, koristeći svoj službeni ili društveni ili utjecajni položaj ili drugi status, da službeno ili odgovorno lice u institucijama Bosne i Hercegovine ili strano službeno lice ili međunarodni službenik ili domaći ili strani arbitar izvrši ili ne izvrši službenu ili drugu radnju kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od jedne do osam godina.

(3) Ako je počinitelj za počinjenje krivičnog djela iz stava (2) ovog člana zahtijevao ili primio ili prihvatio nagradu ili kakvu drugu korist za sebe ili drugoga, kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od jedne do 10 godina.

(4) Primita nagrada ili kakva druga korist bit će oduzeta.“

Član 21.

Iza člana 219. dodaje se član 219a. koji glasi:

„Davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem
Član 219a.

(1) Ko posredno ili neposredno licu koje ima službeni ili društveni ili utjecajni položaj ili drugi status učini ili ponudi ili obeća nagradu ili kakvu drugu korist da posreduje da službeno ili odgovorno lice u institucijama Bosne i Hercegovine ili strano službeno lice ili međunarodni službenik ili domaći ili strani arbitar izvrši ili ne izvrši službenu ili drugu radnju kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko posredno ili neposredno, na zahtjev lica koje ima službeni ili društveni ili utjecajni položaj ili drugi status, počinji krivično djelo iz stava (1) ovog člana i prijavi krivično djelo prije njegovog otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, može se osloboditi kazne.

(3) Primljena nagrada ili kakva druga korist bit će oduzeta, a u slučaju iz stava (2) ovog člana može se vratiti licu koje je dalo nagradu ili kakvu drugu korist.“

Član 22.

Zadužuju se Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Ustavnopravna komisija Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da utvrde prečišćeni tekst Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine u roku 90 dana od dana objavljivanja ovog zakona u "Službenom glasniku BiH".

Član 23.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj _____/13

_____ 2013. godine

S a r a j e v o

PREDSJEDAVAJUĆI
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

PREDSJEDAVAJUĆI
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

O B R A Z L O Ž E N J E
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

I – USTAVNOPRAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III 1. g) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine provođenje međunarodnih i međuentitetskih krivičnopравnih propisa, uključujući i odnose s Interpolom, te u članu IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine prema Ustavu Bosne i Hercegovine.

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona utvrđen je prilikom njegovog prvog usvajanja i ovaj zakon je do sada više puta mijenjan.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Krivični zakon Bosne i Hercegovine u primjeni je od 2003. godine i do sada je nekoliko puta mijenjan i dopunjavao. Posljednje izmjene i dopune ovog zakona izvršene su u 2010. godini, kada su uvedene određene novine u općem dijelu zakona, ali i u posebnom dijelu u koji su uvedena neka nova krivična djela, ali su izvršene određene izmjene i dopune i postojećih odredbi. I uprkos činjenici da su u kreiranju tadašnjih izmjena i dopuna učestvovali domaći i strani pravni stručnjaci iz oblasti krivičnog prava, praksa je pokazala da još nije postignut potreban nivo usaglašenosti odredbi ovog zakona sa zahtjevima iz međunarodnih pravnih akata koje je Bosna i Hercegovina potpisala i ratifikovala. Međunarodna tijela koja prate proces implementacije međunarodnih standarda u krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine i dalje ističu da nedostatak odgovarajućih definicija za pojedina krivična djela podstiče nekažnjivost počinitelja i istovremeno “koči” mogućnost sprečavanja činjenja budućih krivičnih djela. Dosljedna provedba međunarodnih standarda u domaćem krivičnom zakonodavstvu potrebna je zbog jačanja pozicije vlasti da se energično suprotstavi svim oblicima kriminala, ali i zbog identifikacije i zaštite žrtava krivičnih djela.

Stoga, Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine predstavlja izraz općeg procesa harmonizacije krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa zahtjevima međunarodne zajednice, a istovremeno i nastojanje da se izvrši razgraničenje nadležnosti za pojedina krivična djela koja su sadržana i u Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine i u krivičnim zakonima entiteta i Distrikta Brčko, s ciljem otklanjanja mogućih sukoba nadležnosti između policijskih i pravosudnih organa entiteta, Distrikta Brčko i Bosne i Hercegovine.

S predloženim izmjenama i dopunama saglasan je i Tim za praćenje i ocjenu primjene krivičnih zakona, sačinjen od pravnih stručnjaka iz oblasti krivičnog prava iz cijele Bosne i Hercegovine, koji je uspostavilo Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine 2003. godine.

III - OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

U članu 1. predviđeno je uvođenje novih stavova (9), (10), (24) i (25), te u skladu s tim prenumeracija postojećih. Stavovima (9) i (10) definisani su pojmovi “državni arbitar” i “strani arbitar” koji su dodati u članovima 217. i 218., a u skladu sa zahtjevom iz Dodatnog protokola uz Krivičnopravnu konvenciju o korupciji.

Stavovima (24) i (25) definisani su pojmovi “imovinska korist” i “imovina” u skladu s definicijom iz Konvencije VE o pranju, traženju, zapljeni i oduzimanju prihoda stečenih kriminalom i o finansiranju terorizma, te preporukama FATF-a, međunarodnog tijela čiji je zadatak praćenje mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Dopuna u članu 15. stavu (1) propisuje da zastarijevanje krivičnoga gonjenja za krivična djela trajnoga karaktera počinje teći momentom prestanka protupravnog stanja. Ova odredba je uvrštena u skladu s preporukama Radne grupe za prisilne i nedobrovoljne nestanke UN-a u vezi s primjenom Međunarodne konvencije za zaštitu svih osoba od prisilnih nestanaka iz 2007. godine, koju je Bosna i Hercegovina ratifikovala 28.12.2011. godine, a s obzirom na to da je u članu 190a. propisano krivično djelo prisilni nestanak kao novo krivično djelo.

U članu 42a. stavu (1) predviđena je izmjena na način da se postojeća riječ “može” zamijeni riječju “će”, čime se institut zamjene kazne zatvora do godinu dana novčanom kaznom preciznije definiše u smislu otklanjanja pravne nesigurnosti. U postojećoj odredbi je propisano da se izrečena kazna zatvora do godinu dana, na zahtjev osuđenog, može zamijeniti novčanom kaznom, ali u navedenoj odredbi nije propisano kada, zbog čega, odnosno u kojim slučajevima sud udovoljava ovakvom zahtjevu osuđene osobe, a u kojim ne, što može dovesti do različite primjene u praksi te i do različitog postupanja prema osuđenim osobama i time kršenja principa vladavine prava. Prvi kriterij vladavine prava je princip pravne sigurnosti koji, između ostalog, podrazumijeva da uspostavljeni mehanizmi i institucije djeluju u skladu sa zakonima koji su opći, određeni, jasni, postojani i koji se jednako primjenjuju prema svakome. Stoga je potrebno da se ova odredba izmijeni, tako da predvidi obavezu zamjene kazne zatvora do godinu dana novčanom kaznom, i to u svakom slučaju kada osuđeni podnese zahtjev. Na potrebu preciziranja ove odredbe ukazao je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine Odlukom broj AP-2705 od 13.11.2012. godine, kojom je istakao potrebu izmjene člana 43a. u Krivičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojem je na isti način predviđena zamjena kazne zatvora novčanom kaznom.

Izmjena člana 74. izvršena je zbog zahtjeva Moneyval komiteta, koji glasi: “Nadležni organi na državnome nivou te u FBiH i Distriktu Brčko treba da revidiraju članove u odgovarajućim krivičnim zakonima koji propisuju konfiskaciju sredstava i drugih predmeta s ciljem uklanjanja ili barem konkretiziranja isuviše nejasnih uvjeta pod kojima se ova sigurnosna mjera može primijeniti (apsolutno neophodno zbog javne sigurnosti ili moralnih razloga itd.), tako da konfiskacija takvih predmeta može biti obavezna“, a što je kao obaveza preuzeto Akcionim planom za otklanjanje uočenih nedostataka konstatovanih u Izvještaju Moneyvala u trećem krugu evaluacije za BiH, usvojenim na 163. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, održanoj 10.10.2011. godine.

Također je bilo potrebno učiniti jasnim da se ovim članom ne oduzima ono što je stečeno izvršenjem krivičnog djela.

Dopuna člana 110. vrši se u smislu da se osim imovinske koristi stečene krivičnim djelom predvidi oduzimanje i prihoda i druge koristi iz imovinske koristi. Ova izmjena predstavlja usklađivanje s Konvencijom o pranju, traženju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom.

Dodavanje novog stava (2) u članu 110a. vrši se u skladu s preporukama 1. i 3. Moneyval komiteta Vijeća Evrope, čija je realizacija predviđena Akcionim planom za otklanjanje uočenih nedostataka konstatovanih u Izvještaju Moneyval komiteta u trećem krugu evaluacije za BiH, koji je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, a odobrilo Vijeće Evrope. Realizacija navedene obaveze ponovo je istaknuta na sjednici Moneyval komiteta održanoj od 09.04. do 12.04.2013. godine.

Odredbe člana 111. dopunjene su zbog zahtjeva Moneyval komiteta da se predvidi obavezno oduzimanje imovinske koristi stečene krivičnim djelom i od lica na koje je ona prenesena, kao i u slučaju kada je sjedinjena s imovinom stečenom na zakonit način, a isto se odnosi i na prihode ili druge koristi iz imovinske koristi.

U članu 172. stavu (1) tačka g) i članu 173. stavu (1) tačka e) dio teksta se briše na osnovu preporuke Komiteta UN-a protiv mučenja, kojim se traži da se iz definicije ovog krivičnog djela ukloni uvjet "prisile ili prijetnje o neposrednom napadu".

Izmjena čl. 186., 187. i 189 i dodavanje novog člana 186a. predloženi su od državnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalne migracije, kao rezultat iznalaženja rješenja za probleme koji su se javljali u istraživanju i optuživanju za krivična djela trgovine ljudima i krivična djela u vezi s tim, zbog neusaglašenosti krivičnih zakona u Bosni i Hercegovini. S ovim odredbama potrebno će biti usaglasiti i odredbe koje se odnose na trgovinu ljudima u krivičnim zakonima u entitetima i Distriktu Brčko, a što je istovremeno predloženo ovim izmjenama.

Član 186. je izmijenjen zbog jasnog propisivanja nadležnosti između Krivičnog zakona BiH i krivičnih zakona entiteta i Distrikta Brčko, što znači da će krivično djelo "trgovina ljudima" koje u sebi sadrži elemente iskorištavanja u državi u kojoj oštećeni (žrtva trgovine ljudima) nema državljanstvo ili prebivalište ostati u Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine, dok će ostala krivična djela trgovine ljudima biti obuhvaćena krivičnim zakonima entiteta i Distrikta Brčko. Konkretno, žrtve krivičnog djela iz Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine su lica bez državljanstva Bosne i Hercegovine ili prebivališta u Bosni i Hercegovini ili državljanin Bosne i Hercegovine u inozemstvu. Stoga je u stavu (1) izvršena i reorganizacija elemenata krivičnog djela, koja će doprinijeti jasnoći prilikom tumačenja elemenata bića krivičnog djela i zadržati sve elemente koji su propisani međunarodnim standardima, Protokolom iz Palerma i Konvencijom Vijeća Evrope o akciji protiv trgovine ljudima. Dopuna koja se odnosi na prebivalište ili državljanstvo žrtve kod iskorištavanja je element inozemnosti koji se ovim putem izričito definiše radi podjele stvarne nadležnosti između Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i ostalih krivičnih zakona u Bosni i Hercegovini. Ovim izmjenama rješava se problem sukoba nadležnosti koji se javio u praksi prilikom procesuiranja ove vrste krivičnih djela, s obzirom na to da su u KZFBiH i KZBD propisani elementi krivičnog djela trgovine

ljudima u okviru krivičnog djela “navođenje na prostituciju”, a u KZRS u okviru krivičnog djela “trgovina ljudima u svrhu vršenja prostitucije”. Element inozemnosti je uvršten i u stav (2), koji se odnosi na trgovinu ljudima izvršenu prema licima koja nisu navršila 18 godina.

U skladu s Direktivom EU o suzbijanju i borbi protiv trgovine ljudima iz 2011. godine ovom izmjenom predviđene su strožije kazne za ova krivična djela, pa je za krivično djelo iz stava (1) predviđena kazna zatvora od najmanje pet umjesto tri godine, dok je za krivično djelo iz stava (2) predviđena kazna zatvora od najmanje deset umjesto dosadašnjih pet godina.

Novi stav (10) predstavlja usklađivanje s Konvencijom Vijeća Evrope o borbi protiv trgovine ljudima, kojom je propisano da se kazne ne izriču žrtvama za njihovo učešće u nezakonitim aktivnostima u onoj mjeri u kojoj su one bile prisiljene na to.

Novi član 186a. propisuje kao posebno krivično djelo organizovanu međunarodnu trgovinu i daje elemente ovoga krivičnog djela, a analogno odredbi člana 189a. koja je ranije uvedena u zakon. U ovoj odredbi je u potpunosti usklađen kazneni okvir s međunarodnim standardima (Direktiva EU), a istovremeno i s članom 250. ovog zakona.

Izmjena člana 187. podrazumijeva izmjene kojima se vrši usklađivanje s odredbama o navođenju na prostituciju krivičnih zakona entiteta i BDBiH, budući da je u praksi dolazilo do različitog tumačenja pravne kvalifikacije, a time i do sukoba nadležnosti. Na ovaj način ova odredba u KZBiH glasi isto kao i u kaznenim zakonima entiteta, s tim da KZBiH sadrži i element inozemnosti. Stav (2) je brisan zbog preklapanja s odredbama o trgovini ljudima iz člana 186. stav (1), što je dovodilo do problema pri pravnoj kvalifikaciji djela, a time i do problema pri određivanju stvarne nadležnosti.

Izmjene u članu 189. su potrebne, s obzirom na prethodno predložene odredbe. Budući da je uveden novi član 186a., u ovom članu se brišu reference na krivično djelo trgovine ljudima.

Izmjena člana 190. vrši se na osnovu preporuka Komiteta UN-a protiv mučenja, kojim je zatraženo da se jasnije definiše krivično djelo mučenja, te da se kao poseban oblik ovoga krivičnog djela propiše podsticanje i naređenje na izvršenje ili pristanak i prešutna saglasnost s izvršenjem krivičnog djela mučenja. S obzirom na težinu ovog djela, istovremeno se vrši i pooštavanje kazne, tako da se propisuje donji minimum kazne zatvora od šest godina, a u skladu s članom 4. stavom (2) Konvencije protiv mučenja te preporukom iz Izvještaja specijalnog izvjestitelja za slučajeve mučenja, ostalih okrutnih, nehumanih i ponižavajućih postupanja iz 2010. godine.

Uvođenjem novog člana 190a. propisuje se novo krivično djelo “prisilni nestanak”, i to u skladu s članom 4. Međunarodne konvencije za zaštitu svih osoba od prisilnih nestanaka, koji predviđa obavezu propisivanja prisilnog nestanka kao posebnoga krivičnog djela, nezvano za stanje ratnih okolnosti.

Izmjenom člana 202. izvršeno je uvođenje finansiranja terorističkih organizacija i pojedinačnih terorista i definicija sredstava, i to u skladu s odredbama Međunarodne konvencije o suzbijanju finansiranja terorizma iz 1999. godine i specijalnim preporukama FATF-a – Organizacije za kontrolu i sprečavanje pranja novca, koja je donijela 40

preporuka i devet specijalnih preporuka koje proizlaze iz relevantnih konvencija kojih se naša država kao članica VE i Moneyval komiteta dužna pridržavati. Sankcionisanje davanja i prikupljanja sredstava koje teroristi ili terorističke organizacije mogu koristiti u bilo koje svrhe također se uvodi u skladu s FATF-ovim preporukama zasnovanim na Međunarodnoj konvenciji o suzbijanju finansiranja terorizma i rezolucijama UN-a 1267 (1999) i 1373 (2001).

Izmjenom u članu 209. u pogledu krivičnog djela „pranje novca“ vrši se razgraničenje nadležnosti između pravosudnih organa Bosne i Hercegovine i entiteta, i to na osnovu primjedbe Moneyval komiteta VE sadržane u zvaničnim izvještajima kao i u Akcionom planu za otklanjanje uočenih nedostataka konstatovanih u Izvještaju Moneyval komiteta u trećem krugu evaluacije za BiH (Izvještaj usvojen na 163. sjednici Vijeća ministara BiH, održanoj 10.10.2011. godine). Ova odredba predstavlja usklađivanje s Konvencijom VE o pranju novca, traženju, zapljeni i oduzimanju prihoda stečenih kriminalom, a u skladu je i s Direktivom 2005/60/ EC Evropskog parlamenta i vijeća od 26.10.2005. godine o sprečavanju korištenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma.

U članovima 217. i 218. vrši se dopuna u smislu da se kao lice na koje se odnosi zloupotreba službenog položaja i ovlaštenja u vršenju službene dužnosti uvodi i „domaći ili međunarodni arbitar“ u skladu s Dodatnim protokolom uz Konvenciju protiv korupcije.

Izmjenom postojećeg člana 219. „Protuzakonito posredovanje“ novim članom 219. „Primanje nagrade ili drugog oblika koristi“ vrši se usklađivanje sa zahtjevima koje postavljaju ratifikovani međunarodni instrumenti kada je riječ o pasivnoj trgovini utjecajem, i to Krivičnopravna konvencija VE o borbi protiv korupcije s preporukama GRECO-a za BiH iz maja 2011. godine, te UN Konvencija o borbi protiv korupcije.

Naziv člana se prilagođava sadržaju materije koja se njime reguliše uz analogno korištenje postojećih pojmova iz relevantnih članova KZBiH (član 217. „Pasivno podmićivanje“).

U stavu (1) propisuju se svi oblici pasivne trgovine utjecajem koji su postavljeni važećim međunarodnim instrumentima (*...posredno ili neposredno zahtijeva ili zaprimi ili prihvati nagradu ili kakvu drugu korist ili obećanje nagrade ili kakve druge koristi, za sebe ili drugoga, da korištenjem svog stvarnog ili pretpostavljenog službenog ili društvenog ili utjecajnog položaja ili drugog statusa*), a povezani su s izvršenjem službene ili druge radnje od službenog ili odgovornog lica u institucijama BiH, te stranog službenog lica ili međunarodnog službenika ili domaćeg ili stranog arbitra. Za postojanje ovoga krivičnog djela nije nužno da je utjecaj zaista iskorišten ili da je do izvršenja ili neizvršenja službene ili druge radnje zaista došlo. Počinitelj može biti svako lice koje ima stvarni ili pretpostavljeni službeni ili društveni ili utjecajni položaj ili drugi status. Kazneni okvir je postavljen tako da omogući primjenu novih predloženih odredbi koje regulišu posebne istražne radnje, jer je za ovakvu vrstu djela veoma teško osigurati dokaze na drugačiji način.

Stavom (2) se analogno odredbi postojećeg stava (2) člana 219. kriminalizira i stvarno iskorištavanje utjecaja, kada je trgovac utjecajem zaista i iskoristio taj utjecaj da dođe do izvršenja ili neizvršenja službene ili druge radnje. Za postojanje ovog djela nije neophodno da je trgovac utjecajem zahtijevao ili primio ili prihvatio nagradu ili kakvu drugu korist za sebe ili drugoga. Kazna je strožija nego za stav (1), jer se radi o

posebnom i ozbiljnijem obliku djela. Međutim, ako je došlo do zahtijevanja ili primanja ili prihvatanja nagrade ili kakve druge koristi za sebe ili drugoga, onda je to kvalifikovani oblik stava (2) pa je time i zadržana strožija kazna, analogno postojećoj odredbi člana 219. stav (3).

Stav (4) postojećeg člana 219. u cijelosti je preuzet.

Uvođenjem novog člana 219a. vrši se usklađivanje sa zahtjevima koje postavljaju ratifikovani međunarodni instrumenti kada je u pitanju aktivna trgovina utjecajem, i to Krivičnopravna konvencija VE o borbi protiv korupcije s preporukama GRECO-a za BiH iz maja 2011. godine, te UN Konvencija o borbi protiv korupcije.

Naziv člana prilagođava se sadržaju materije koja se njime reguliše uz analogno korištenje postojećih pojmova iz relevantnih članova KZBiH (član 218. „Aktivno podmićivanje“).

U stavu (1) propisuju se svi oblici aktivne trgovine utjecajem koji su postavljeni važećim međunarodnim instrumentima (*...posredno ili neposredno učini ili ponudi ili obeća nagradu ili kakvu drugu korist da posreduje*), a povezani su s izvršenjem službene ili druge radnje od službenog ili odgovornog lica u institucijama BiH te stranog službenog lica ili međunarodnog službenika ili domaćeg ili stranog arbitra. Za postojanje ovoga krivičnog djela nije nužno da je do izvršenja ili neizvršenja službene ili druge radnje zaista došlo. Počinitelj može biti svako lice. Kazneni okvir je postavljen tako da omogući primjenu novih predloženih odredbi koje regulišu posebne istražne radnje, jer je za ovakvu vrstu djela veoma teško osigurati dokaze na drugačiji način.

Stavom (2) se analogno odredbi postojećeg stava (3) člana 218. propisuje mogućnost oslobađanja od kazne, ako je djelo iz stava (1) počinjeno na zahtjev lica koje ima službeni ili društveni ili utjecajni položaj ili drugi status, a kada je djelo prijavljeno prije otkrivanja ili saznanja da je djelo otkriveno. Znači, daje se fakultativna mogućnost sudu da procijeni okolnosti pod kojima je aktivna trgovina utjecajem izvršena te da shodno tome počinitelja oslobodi kažnjavanja.

Stav (3) predstavlja preuzimanje postojećeg stava (4) člana 218. uz terminološko usklađivanje.

III - USKLAĐENOST PROPISA SA ZAKONODAVSTVOM EU

Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine usklađuje se s propisima EU, kako je naglašeno u obrazloženju pojedinih odredbi.

IV - PROVEDBENI MEHANIZMI I OSIGURAVANJE POŠTIVANJA PROPISA

Provođenje ovog propisa osigurano je kroz već uspostavljene pravosudne institucije Bosne i Hercegovine.

V - KONSULTACIJE

Zakon je izrađen uz podršku Tima za praćenje i ocjenu primjene krivičnih zakona, koji je razmatrao inicijative i preporuke institucija i organizacija koje su predložile izmjene zakona. Predstavnici izvršne i sudske vlasti svih nivoa u Bosni i Hercegovini, istaknuti profesori pravnih fakulteta u Bosni i Hercegovini te predstavnici advokatskih komora članovi su Tima za praćenje i ocjenu primjene krivičnih zakona. Tim je nadležno tijelo

Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uspostavljeno 2003. godine, koje kontinuirano analizira podatke iz prakse, prati i analizira primjenu zakona te predlaže rješenja kojima se uklanjaju uočeni zakonski nedostaci i uvode norme usaglašene s najboljim pravnim standardima.

Nakon što je izrađen Nacrt zakona, isti je objavljen na Internet-stranici Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Komentare na Zakon dostavili su: Centar za civilno društvo Kyodo, Sarajevo i Švicarska asocijacija protiv nekažnjivosti TRIAL, Sarajevo. Navedeni komentari su razmotreni te su opravdane sugestije uvrštene u tekst Zakona.

VI - FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE PROPISA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

**PREGLED ODREDABA KOJE SE MJENJAJU ILI DOPUNJUJU U KRIVIČNOM ZAKONU
BOSNE I HERCEGOVINE („Službeni glasnik BiH“ br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05,
53/06, 55/06, 32/07, 8/10)**

Član 1.

- (1) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine sačinjavaju krivičnopravne odredbe sadržane u ovom zakonu i u drugim zakonima Bosne i Hercegovine.
- (2) Teritorija Bosne i Hercegovine je suhozemna teritorija, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, kao i zračni prostor nad njima.
- (3) Službeno lice je izabrani ili imenovani funkcioner u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti Bosne i Hercegovine i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje vrše određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; lice koje stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama; ovlašteno lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu zakona povjereno vršenje javnih ovlaštenja, a koje u okviru tih ovlaštenja obavlja određenu dužnost; te drugo lice koje uz naknadu ili bez naknade obavlja određenu službenu dužnost na osnovu ovlaštenja iz zakona ili drugog propisa donesenog na osnovu zakona.
- (4) Kad je kao počinilac određenog krivičnog djela označeno službeno lice, lica iz stava (3) ovog člana mogu biti počinioci tih djela ako iz obilježja pojedinog krivičnog djela ili iz pojedinog propisa ne proizlazi da počinilac može biti samo neko od tih lica.
- (5) Odgovorno lice je lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je s obzirom na njegovu funkciju ili na osnovu posebnog ovlaštenja povjeren određeni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donesenih na osnovu zakona, ili općeg akta privrednog društva ili druge pravne osobe u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovođenje proizvodnim ili nekim drugim privrednim procesom ili na nadzor nad njima. Odgovornim licem smatra se i službeno lice u smislu stava (3) ovog člana kada su u pitanju radnje kod kojih je kao počinilac označeno odgovorno lice, a nisu propisane kao krivično djelo odredbama glave o krivičnim djelima protiv službene i druge odgovorne dužnosti, ili odredbama o krivičnim djelima koje počinji službeno lice propisanim u nekoj drugoj glavi ovog zakona ili drugim zakonom Bosne i Hercegovine.
- (6) Kad je kao počinilac krivičnih djela označeno službeno ili odgovorno lice, sva lica iz stavova (3) i (5) ovog člana mogu biti počinioci tih djela, ukoliko iz zakonskih obilježja pojedinog krivičnog djela ne proizlazi da počinilac može biti samo neko od tih lica.
- (7) Strano službeno lice je član zakonodavnog, izvršnog, upravnog ili sudskog organa strane države, javni funkcioner međunarodne organizacije i njenih organa, sudija ili drugo službeno lice međunarodnog suda na službi u Bosni i Hercegovini, koje radi za naknadu ili bez naknade.

(8) Međunarodni službenik je civilni zaposlenik koji radi za međunarodnu organizaciju ili agenciju.

(9) Vojno lice, u smislu ovog zakona, je profesionalno vojno lice i lice u rezervnom sastavu, dok su na službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine.

(10) Kada je službeno lice označeno kao lice protiv kojeg je počinjeno krivično djelo, službeno lice je, u smislu ovog zakona, osim lica definiranih u stavu (3) ovog člana, i vojno lice iz stava (9) ovog člana.

(11) Dijete je, u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila 14 godina života.

(12) Maloljetnik je, u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila 18 godina života.

(13) Pravno lice je, u smislu ovog zakona, Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska, Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, kanton, grad, općina, mjesna zajednica, svaki organizacioni oblik privrednog društva i svi oblici povezivanja privrednih društava, ustanova, institucije za obavljanje kreditnih i drugih bankarskih poslova, za osiguranje imovine i lica, kao i druge finansijske institucije, fond, političke organizacije i udruženja građana i drugi oblici udruživanja koji mogu sticati sredstva i koristiti ih na isti način kao i svaka druga institucija ili organ koji ostvaruje i koristi sredstva i kojem je zakonom priznato svojstvo pravnog lica.

(14) Privredno društvo je, u smislu ovog zakona, korporacija, preduzeće, firma, partnerstvo i svaki organizacioni oblik registriran za obavljanje privredne djelatnosti.

(15) Udruženje je bilo koji oblik udruživanja tri ili više lica.

(16) Više lica je najmanje dva lica.

(17) Skupina ljudi je najmanje pet lica.

(18) Grupa ljudi je udruženje od najmanje tri lica koja su povezana radi izvršenja krivičnih djela, pri čemu svako od njih daje svoj udio u izvršenju krivičnog djela.

(19) Organizirana grupa je grupa ljudi formirana radi neposrednog izvršenja krivičnog djela, i koja ne mora imati formalno definirane uloge svojih članova, kontinuitet članstva ili razvijenu strukturu.

(20) Grupa za organizirani kriminal je grupa od tri ili više lica koja postoji u izvjesnom vremenskom periodu i koja djeluje sporazumno s ciljem izvršenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora preko tri godine ili teža kazna, a radi sticanja materijalne koristi.

(21) Teroristička grupa je organizirana grupa koju čine najmanje tri lica, koja je formirana i djeluje u određenom vremenskom periodu s ciljem izvršenja nekog od krivičnih djela terorizma.

(22) Tajni podatak je informacija iz oblasti javne sigurnosti, odbrane, vanjskih poslova i interesa, obavještajne i sigurnosne djelatnosti ili interesa Bosne i Hercegovine, komunikacionih i drugih sistema važnih za državne interese, pravosuđe, projekte i planove značajne za odbrambenu i obavještajno-sigurnosnu djelatnost, naučnih, istraživačkih, tehnoloških, privrednih i finansijskih poslova od važnosti za sigurnost i funkcioniranje institucija Bosne i Hercegovine, odnosno sigurnosnih struktura na svim nivoima državne organizacije Bosne i Hercegovine, a koja je određena kao tajna zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona ili koja je određena kao tajni podatak u skladu s odredbama zakona i propisa o zaštiti tajnih podataka. Ovaj pojam također uključuje i tajni podatak druge države, međunarodne ili regionalne organizacije.

(23) Isprava ili dokument je svaki predmet koji je pogodan ili određen da služi kao dokaz za neku činjenicu koja je od značaja za pravne odnose.

(24) Novac je metalno ili papirnato sredstvo plaćanja koje je na osnovu zakona u opticaju u Bosni i Hercegovini ili u stranoj državi.

(25) Znaci za vrijednost podrazumijevaju i strane znakove za vrijednost.

(26) Pokretna stvar je i svaka proizvedena ili sakupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, kao i telefonski i drugi impulsi.

(27) Prijevozno sredstvo je svako plovilo, vozilo i letjelica, kao i bilo koje drugo sredstvo koje se može koristiti za prijevoz u suhozemnom, vodenom ili zračnom saobraćaju, bez obzira na vrstu pogona.

(28) Sila je i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava s ciljem da se neko protiv svoje volje dovede u nesvjesno stanje ili onesposobi za otpor.

(29) Opojna droga je medicinski lijek ili opasna supstanca s adiktivnim i psihotropnim svojstvima, ili supstanca koja se lako može pretvoriti u takvu supstancu ako podliježe kontroli prema međunarodnoj konvenciji koju je Bosna i Hercegovina ratificirala, ili supstanca koju je nadležna institucija Bosne i Hercegovine ili nadležna institucija entiteta proglasila opojnom drogom.

(30) Oružje i vojna oprema su predmeti i sredstva navedeni u Zakonu o proizvodnji, uvozu i izvozu oružja i vojne opreme.

(31) Radioaktivni materijal je nuklearni materijal i ostale radioaktivne materije koje sadrže nuklide koji se spontano raspadaju (proces praćen emisijom jedne ili više vrsta jonizirajućeg zračenja, kao npr. alfa, beta, neutronske čestice i gama zraci), a koje zbog svojih radioloških ili fisilnih svojstava mogu uzrokovati smrt, ozbiljne tjelesne povrede ili štetu velikih razmjera za imovinu ili okoliš.

(32) Nuklearni materijal je plutonij, osim onog s koncentracijom izotopa koja prelazi 80% u plutoniju-238 ili uranij-233; uranij obogaćen izotopom 235 ili 233; uranij koji sadrži mješavinu

izotopa kakva se nalazi u prirodi, osim u obliku rude ili rudnih ostataka; ili bilo koji materijal koji sadrži jedan ili više gore navedenih, pri čemu "uranij obogaćen izotopima 235 ili 233" znači uranij koji sadrži izotop 235 ili 233 ili oba u iznosu koji je takav da omjer zbira ovih izotopa prema izotopu 238 bude veći od omjera izotopa 235 prema izotopu 238 koji se javlja u prirodi.

(33) Nuklearni uređaj je svaki nuklearni eksplozivni uređaj ili svaki uređaj koji raspršuje radioaktivni materijal ili emitira zračenje koje može, zbog svojih radioloških svojstava, prouzročiti smrt, ozbiljnu tjelesnu povredu ili štetu velikih razmjera za imovinu ili okoliš.

(34) Nuklearni objekat je svaki nuklearni reaktor, uključujući reaktor montiran na plovilo, vozilo, letjelicu ili svemirski objekat koji se primjenjuje kao izvor energije kako bi se pokretalo takvo plovilo, vozilo, letjelica ili svemirski objekat ili za bilo koju drugu svrhu, ili svako postrojenje ili sredstvo koje se koristi za proizvodnju, skladištenje, preradu ili transport radioaktivnog materijala.

(35) Fiksna platforma je vještački otok, uređaj ili naprava koja je stalno pričvršćena za morsko dno u svrhu istraživanja ili iskorištavanja prirodnih bogatstava ili u druge privredne svrhe.

(36) Eksplozivna naprava je:

eksplozivno ili zapaljivo oružje ili naprava koja je konstruirana da ili može prouzrokovati smrt, tešku tjelesnu povredu ili znatnu materijalnu štetu; ili

oružje ili naprava koja je konstruirana da ili može prouzrokovati smrt, tešku tjelesnu povredu ili štetu velikih razmjera oslobođanjem, širenjem ili djelovanjem otrovnih hemikalija, bioloških agensa ili otrova ili sličnih materija ili radijacijom ili radioaktivnim materijalom.

(37) Holokaust je zločin genocida i zločini protiv čovječnosti počinjeni od strane njemačkog nacističkog režima tokom Drugog svjetskog rata koji su kao takvi priznati u konačnim i obvezujućim odlukama ili presudama Međunarodnog vojnog tribunala uspostavljenog Londonskim sporazumom od 8. avgusta 1945. godine.

(38) Masovna grobnica je neoznačeno mjesto u kojem se nalaze dva ili više tijela ili ostaci ljudskih tijela ili mjesto na koje su takva tijela ili ostaci ljudskih tijela naknadno premješteni, a nastala je izvršenjem krivičnih djela propisanih članovima od 171. do 180. ovog zakona.

(39) Izražavanje u jednom gramatičkom rodu, muškom ili ženskom, uključuje oba roda fizičkih lica.

Član 15.

(1) Zastarijevanje krivičnog gonjenja počinje od dana kad je krivično djelo učinjeno.

(2) Zastarijevanje ne teče za vrijeme za koje se po zakonu krivično gonjenje ne može poduzeti ili nastaviti.

(3) Zastarijevanje se prekida svakom procesnom radnjom koja se poduzima radi gonjenja učinitelja zbog učinjenog krivičnog djela.

(4) Zastarijevanje se prekida i kad učinitelj, u vrijeme dok teče rok zastarjelosti, učini isto tako teško ili teže krivično djelo.

(5) Sa svakim prekidom zastarijevanje počinje ponovno teći.

(6) Zastarijevanje krivičnog gonjenja nastupa u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko se po zakonu traži za zastarijevanje krivičnog gonjenja.

Član 42a.

(1) Izrečena kazna zatvora do jedne godine može se, na zahtjev osuđenog, zamijeniti novčanom kaznom koja se plaća u jednokratnom iznosu u roku do 30 dana.

(2) Kazna zatvora zamjenjuje se novčanom kaznom tako što se svaki dan izrečene kazne zatvora izjednačava s jednim dnevnim iznosom novčane kazne ili sa 100 KM, ako se novčana kazna utvrđuje u određenom iznosu.

(3) Ako se novčana kazna ne plati u roku iz stava (1) ovog člana, sud će donijeti odluku o izvršenju kazne zatvora. Ako se novčana kazna plati samo djelimično, izvršit će se kazna zatvora srazmjerno iznosu koji nije plaćen.

Kazna dugotrajnog zatvora Član 42b.

(1) Za najteže oblike teških krivičnih djela počinjenih s umišljajem može se propisati kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 21 do 45 godina.

(2) Kazna dugotrajnog zatvora nikad se ne može propisati kao jedina glavna kazna za pojedino krivično djelo.

(3) Kazna dugotrajnog zatvora ne može se izreći počiniocu koji u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije navršio 21 godinu života.

(4) Kazna dugotrajnog zatvora izriče se samo na pune godine.

(5) Ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora, amnestija i pomilovanje mogu se dati tek nakon izdržavanja tri petine te kazne.

Član 74.

(1) Predmeti koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za učinjenje krivičnog djela ili koji su nastali učinjenjem krivičnog djela oduzeće se, kada postoji opasnost da će biti ponovo upotrijebljeni za učinjenje krivičnog djela ili kada se u cilju zaštite opće sigurnosti ili iz moralnih razloga oduzimanje čini neophodno, ako su vlasništvo učinitelja.

(2) Predmeti iz stava 1. ovog člana mogu se oduzeti i kad nisu vlasništvo učinitelja ako to zahtijevaju interesi opće sigurnosti i interesi morala, ali time se ne dira u prava trećih osoba na naknadu štete od učinitelja.

(3) Zakonom se može propisati obavezno oduzimanje predmeta.

Član 110.

(1) Niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnom djelom.

(2) Korist iz stava 1. ovog člana oduzet će se sudskom odlukom kojom je utvrđeno da je krivično djelo učinjeno, pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Član 110a.

Kada se krivični postupak vodi za krivična djela iz glava XVII, XVIII, XIX, XXI, XXI A i XXII ovog zakona, sud može odlukom iz člana 110. stav (2) oduzeti i onu imovinsku korist za koju tužilac pruži dovoljno dokaza da se opravdano vjeruje da je takva imovinska korist pribavljena izvršenjem ovih krivičnih djela, a počinitelj nije pružio dokaze da je korist pribavljena zakonito.

Član 111.

(1) Od učinitelja će se oduzeti novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena krivičnim djelom, a ako oduzimanje nije moguće, učinitelj će se obavezati na isplatu novčanog iznosa srazmjernog pribavljenoj imovinskoj koristi. Imovinska korist pribavljena krivičnim djelom može se oduzeti od osobe na koju je prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti, ako je ona znala ili mogla znati da je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom.

(2) Kada je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom sjedinjena s imovinom stečenom na zakoniti način, takva imovina može biti predmet oduzimanja ali u mjeri koja ne premašuje procijenjenu vrijednost imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(3) Prihod ili druge koristi iz imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, ili iz imovine u koju je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom pretvorena ili iz imovine s kojom je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom sjedinjena, mogu biti predmet mjera navedenih u ovom članu na isti način i u istoj mjeri kao i imovinska korist pribavljena krivičnim djelom.

Član 172.

(1) Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini koje od ovih djela:

- lišenje druge osobe života (ubistvo);
- istrebljenje;
- odvođenje u ropstvo,
- deportacija ili prisilno preseljenje stanovništva;
- zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava;
- mučenje;
- prisiljavanje druge osobe upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njezin život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe, na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju (silovanje), seksualno ropstvo, prisilnu prostituciju, prisilnu trudnoću, prisilnu sterilizaciju ili bilo koji drugi oblik teškog seksualnog nasilja;
- progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi s bilo kojim krivičnim djelom iz ovog stava ovog člana, bilo kojim krivičnim djelom propisanim u ovom zakonom ili bilo kojim krivičnim djelom u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine;
- prisilni nestanak osoba;
- zločin aparthejda;

druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) U smislu stava 1. ovog člana sljedeći pojmovi imaju ovo značenje:

Napad usmjeren bilo protiv kojeg civilnog stanovništva jest ponašanje koje uključuje višestruko činjenje djela iz stava 1. ovog člana bilo protiv kojeg civilnog stanovništva na osnovi ili u cilju državne politike ili politike neke organizacije da se učini takav napad.

Istrebljenje uključuje namjerno nametanje takvih životnih uvjeta, a posebno uskraćivanje pristupa hrani i lijekovima, koji mogu posljediti uništenjem dijela stanovništva.

Odvođenje u ropstvo jest vršenje nad osobom bilo kojeg ili svih ovlaštenja inače vezanih za pravo svojine, uključujući vršenje takvog ovlaštenja pri trgovanju ljudima, posebno ženama i djecom.

Deportacija ili prisilno preseljenje stanovništva jest prisilno iseljenje osoba s teritorije na kojoj su zakonito prisutne protjerivanjem ili drugim mjerama prisile, bez osnova dopuštenih po međunarodnom pravu.

Mučenje jest namjerno nanošenje snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje osobi zadržanoj od strane počinioca ili pod nadzorom počinioc, izuzimajući bol ili patnju koja je posljedica isključivo izvršenja zakonitih sankcija.

Prisilna trudnoća jest nezakonito zatočeništvo žene kojoj je prisilno prouzrokovana trudnoća, s namjerom da se utiče na etnički sastav bilo kojeg stanovništva ili da se učine druge teške povrede međunarodnog prava.

Progon jest namjerno i teško, međunarodnom pravu suprotno uskraćivanje osnovnih prava, zbog pripadnosti skupini ljudi ili zajednici.

Prisilni nestanak osoba jest hapšenje, pritvaranje ili otimanje osoba, od strane ili s dopuštanjem, podrškom ili pristankom države ili političke organizacije, uz odbijanje da se prizna takvo lišenje slobode ili da se pruži informacija o sudbini ili o mjestu gdje se nalaze takve osobe, s namjerom da se uklone od zaštite zakona na duže vrijeme.

Zločin aparthejda su nečovječne radnje slične prirode radnjama iz stava 1. ovog člana, učinjene u kontekstu institucionaliziranog režima sistematskog potlačivanja i dominacije jedne rasne skupine nad bilo kojom drugom rasnom skupinom ili skupinama ljudi, učinjene s namjerom održavanja takvog režima.

Ratni zločin protiv civilnog stanovništva

Član 173.

(1) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi ili učini koje od ovih djela:

napad na civilno stanovništvo, naselje, pojedine civilne osobe ili osobe onesposobljene za borbu, a taj je napad posljediti smrću, teškom tjelesnom ozljedom ili teškim narušenjem zdravlja ljudi;

napad bez izbora cilja kojim se pozljeđuje civilno stanovništvo;

ubijanja, namjerno nanošenje osobi snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje (mučenje), nečovječno postupanje, biološke, medicinske ili druge znanstvene eksperimente, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja;

raseljavanje, preseljavanje ili prisilno odnarođavanje ili prevođenje na drugu vjeru;

prisiljavanje druge osobe upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njezin život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe, na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju (silovanje), prisiljavanje na prostituciju, primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja, oduzimanje prava na pravično i nepristrano suđenje, prisiljavanje na službu u neprijateljskim oružanim snagama ili u neprijateljskoj obavještajnoj službi ili upravi;

prisiljavanje na prinudni rad, izgladnjivanje stanovništva, konfiskaciju imovine, pljačkanje imovine stanovništva, protupravno, samovoljno i vojnim potrebama neopravdano uništavanje ili prisvajanje imovine u velikim razmjerama, uzimanje nezakonite i nesrazmjerno velike kontribucije i rekvizicije, smanjenje vrijednosti domaće novčane jedinice ili protuzakonito izdavanje novca,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog člana kaznit će se ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi ili učini koje od ovih djela:

napad na objekte posebno zaštićene međunarodnim pravom ili općeopasne objekte i postrojenja kao što su brane, nasipi i nuklearne elektrane;

napad bez izbora cilja na civilne objekte koji su pod posebnom zaštitom međunarodnog prava, nebranjena mjesta i demilitarizovane zone;

dugotrajno oštećenje prirodnog okoliša velikih srazmjera, koje može da šteti zdravlju ili opstanku stanovništva.

(3) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, kao okupator naredi ili učini preseljenje dijelova civilnog stanovništva svoje pripadnosti na okupiranu teritoriju,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika

Član 186.

(1) Ko upotrebom sile ili prijetnjom upotrebe sile ili drugim oblicima prinude, otmicom, prevarom ili obmanom, zloupotrebom vlasti ili uticaja ili položaja bespomoćnosti ili davanjem ili primanjem isplata ili drugih koristi kako bi privolio lice koje ima kontrolu nad drugim licem vrbuje, preveze, preda, sakrije ili primi lice u svrhu iskorištavanja prostitucijom drugog lica ili drugih oblika seksualnog iskorištavanja, prisilnog rada ili usluga, ropstva ili njemu sličnog odnosa, služenja, odstranjivanja dijelova ljudskog tijela ili drugog iskorištavanja kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Ko vrbuje, navodi, preveze, preda, sakrije ili primi lica koja nisu navršila 18 godina života radi iskorištavanja iz stava (1) ovog člana kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ako je krivično djelo iz stavova (1) i (2) ovog člana izvršilo službeno lice prilikom obavljanja službene dužnosti, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(4) Ko krivotvori, pribavi ili izda putnu ili ličnu ispravu ili koristi, zadržava, oduzima, mijenja, oštećuje, uništava putnu ili ličnu ispravu drugog lica u svrhu omogućavanja trgovine ljudima kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(5) Ko organizira ili na bilo koji način rukovodi grupom ljudi radi izvršenja krivičnog djela iz stavova (1) ili (2) ovog člana kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(6) Ko koristi usluge žrtve trgovine ljudima kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(7) Ako je izvršenjem krivičnog djela iz stavova (1) i (2) ovog člana prouzrokovano teže narušenje zdravlja, teška tjelesna povreda ili smrt lica iz stavova (1) i (2) ovog člana, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(8) Predmeti i prijevozna sredstva upotrijebljena za izvršenje djela bit će oduzeti, a objekti koji su korišteni u svrhu trgovine ljudima mogu se privremeno ili trajno zatvoriti.

(9) Na postojanje krivičnog djela trgovine ljudima bez uticaja je okolnost da li je lice koje je žrtva trgovine ljudima pristalo na iskorištavanje.

Član 187.

(1) Ko vrbuje, namamljuje ili navodi drugog na pružanje seksualnih usluga radi zarade u nekoj državi, izuzimajući državu u kojoj ta osoba ima prebivalište ili čiji je državljanin,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko uz korištenje sile ili pod prijetnjom sile ili prijevarom, prisiljava ili navodi drugog na odlazak u državu u kojoj nema prebivalište ili čiji nije državljanin, radi pružanja seksualnih usluga za novac,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Činjenica da se vrbovana, namamljena, potaknuta, prisiljena ili zavedena osoba već bavila prostitucijom, ne utječe na postojanje krivičnog djela.

Organiziranje grupe ili udruženja za izvršenje krivičnih djela trgovine ljudima i krijumčarenje migranata

Član 189a.

(1) Ko organizira grupu ili drugo udruženje za izvršenje krivičnih djela iz članova 186. (Trgovina ljudima) i 189. (Krijumčarenje ljudi) ovog zakona kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Ko postane pripadnik grupe ili drugog udruženja iz stava (1) ovog člana ili na drugi način pomaže grupu ili udruženje kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.

(3) Na organizatora ili vođu organizirane grupe ili drugog udruženja koji su počinili djela iz stava (1) ovog člana i njihove pripadnike primjenjuju se odredbe iz člana 250. (Organizirani kriminal) ovog zakona.

Član 190.

Službena ili druga osoba koja djelujući na podstrek ili uz izričitu ili prećutnu saglasnost javnog dužnosnika, nanese drugome fizičku ili duševnu bol ili tešku fizičku ili duševnu patnju, s ciljem

da dobije od njega ili od treće osobe informaciju ili priznanje, ili da se kazni za krivično djelo koje je počinio ili se sumnja da je počinio on ili treća osoba, ili koji ga zastrašuje ili ga prisiljava iz bilo kojeg drugog razloga zasnovanog na bilo kojoj vrsti diskriminacije, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Član 202.

(1) Ko na bilo koji način, neposredno ili posredno, da ili prikupi sredstva s ciljem njihove upotrebe ili znajući da će biti upotrijebljena, u cjelini ili djelomično, za izvršenje:

krivičnog djela iz članova: 191. (Uzimanje talaca), 192. (Ugrožavanje osoba pod međunarodnopravnom zaštitom), 194. (Neovlašteno pribavljanje ili raspolaganje nuklearnim materijalom), 194a. (Ugrožavanje nuklearnog objekta), 196. (Piratstvo), 197. (Otmica zrakoplova ili broda ili zauzimanje fiksne platforme), 198. (Ugrožavanje sigurnosti zračne ili morske plovidbe ili fiksni platformi), 199. (Uništenje i uklanjanje znakova koji služe sigurnosti zračnog saobraćaja), 200. (Zloupotreba telekomunikacionih znakova), 201. (Terorizam), 202a. (Javno podsticanje na terorističke aktivnosti), 202b. (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti), 202c. (Obuka za izvođenje terorističkih aktivnosti) ovog zakona;

svakog drugog krivičnog djela koje može prouzrokovati smrt ili težu tjelesnu povredu civila ili lica koje aktivno ne učestvuje u neprijateljstvima u oružanom sukobu, kada je svrha takvog djela, po njegovoj prirodi ili kontekstu, zastrašivanje stanovništva ili prisiljavanje organa vlasti Bosne i Hercegovine ili drugih vlasti ili međunarodne organizacije da nešto učini ili ne učini, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Prikupljena sredstva namijenjena za izvršenje ili nastala izvršenjem krivičnog djela iz stava (1) ovog člana bit će oduzeta..

(3) Lažni znakovi, mjere i tegovi će se oduzeti.

Član 209.

(1) Ko novac ili imovinu za koju zna da su pribavljeni učinjenjem krivičnog djela primi, zamijeni, drži, njima raspolaže, upotrijebi u privrednom ili drugom poslovanju, ili na drugi način prikrije ili pokuša prikriti, a takav je novac ili imovina veće vrijednosti ili to djelo ugrožava zajednički ekonomski prostor Bosne i Hercegovine ili ima štetne posljedice za djelatnosti ili finansiranje institucija Bosne i Hercegovine,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Ako je počinilac djela iz stava (1) ovog člana istovremeno i počinilac ili saučesnik u krivičnom djelu kojim je pribavljen novac ili imovina iz stava (1) ovog člana, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako vrijednost novca ili imovinske koristi iz stava 1. ovog člana prelazi iznos od 200.000 KM,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Ako je pri učinjenju krivičnog djela iz stava 1. i 2. ovog člana učinitelj postupio nehatno u odnosu na okolnost da su novac ili imovinska korist pribavljeni krivičnim djelom,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(5) Novac i imovinska korist iz stavova od (1) do (4) ovog člana će se oduzeti.

Član 217.

(1) Službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika, koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist za sebe ili za drugo lice ili koja primi obećanje dara ili kakve koristi za sebe ili za drugo lice, da u okviru svojeg ovlaštenja izvrši što ne bi smjela izvršiti ili da ne izvrši što bi morala izvršiti,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika, koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu korist za sebe ili za drugo lice, ili koja primi obećanje dara ili kakve koristi za sebe ili za drugo lice, da u okviru svojeg ovlaštenja izvrši što bi morala izvršiti ili da ne izvrši što ne bi smjela izvršiti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stava 1. ovog člana kaznit će se službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika, koja poslije vršenja ili nevršenja iz stava 1. i 2. ovog člana, a u vezi s tim, zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist za sebe ili za drugo lice.

(4) Primiti dar ili imovinska korist oduzet će se.

Član 218.

(1) Ko službenoj ili odgovornoj osobi u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika, učini ili obeća dar ili kakvu drugu korist, da u okviru svojeg ovlaštenja izvrši što ne bi smjela izvršiti ili da ne izvrši što bi morala izvršiti, ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko službenoj ili odgovornoj osobi u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili međunarodnog službenika, učini ili obeća dar ili kakvu drugu korist da u okviru svojeg ovlaštenja izvrši što bi morala izvršiti ili da ne izvrši što ne bi smjela izvršiti, ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Učinitelj krivičnog djela iz stava 1. i 2. ovog člana koji je dao mito na zahtjev službene ili odgovorne osobe u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu ili

međunarodnog službenika, i prijavio krivično djelo prije njegovog otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno,

može se osloboditi od kazne.

(4) Primljeni dar ili imovinska korist oduzet će se, a u slučaju iz stava 3. ovog člana može se vratiti osobi koja je dala mito.

Član 219.

(1) Ko primi nagradu ili kakvu drugu korist da korištenjem svog službenog ili uticajnog položaja u institucijama Bosne i Hercegovine posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ko koristeći svoj službeni ili uticajni položaj u institucijama Bosne i Hercegovine posreduje da se izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je za učinjenje krivičnog djela iz stava 2. ovog člana primljena nagrada ili kakva druga korist,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Primljena nagrada ili kakva druga korist bit će oduzeta.